

ENHET
Enheten för Velfärd, Utbildning och
Arbetsmarknadspolitik
HANDLÄGGARE
Carola Löfstrand

DATUM
Datum

DIARIENUMMER
20200129

ERT DATUM
Ert datum

ER REFERENS
Er referens

Arbetsmiljöverket,
arbetsmiljoverket@av.se

Christer Malmberg, Enheten för
kemi, mikrobiologi och toxikologi

**Remissyttrande angående förslag på ändring i
Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) om smittrisker
med anledning av sjukdomen CoVid-19**
Diarienummer 2020/019829

I samråd med LO-förbunden stödjer LO Arbetsmiljöverkets förslag på att tillföra virus SARS-CoV 2, som förorsakar sjukdom CoVid-19, i klassificering B i bilaga 1 under smittämne Coronavirus, i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) om smittrisker. SARS-virus och MERS-virus ingår i samma smittämnesgrupp av Coronavirus av riskklass 3. Riskgrupp 3 är den näst högsta riskklassen för smittrisk för friska arbetstagare och kräver därmed än högre smittskydd för arbetstagare med sänkt immunförsvar samt de som utsätts för både droppsmitta och i samband med smitta i aerosoler även luftburen smitta.

LO är väl medveten om att förslaget är ett förtydligande av för arbetsgivaren redan rådande skyldigheter att genomföra riskbedömningar vid risk för smitta av coronavirus enligt det systematiska arbetsmiljöarbetet och föreskrifterna om smittrisk. Förtydligandet välkomnas starkt då det medför en starkare legitimitet vid tillämpning av föreskrifterna och genomföra riskbedömningar och åtgärder för att förebygga smitta och insjuknande av CoVid-19.

LO vill även passa på att framföra några förbättringsförslag av föreskrifterna utifrån lärdomar som dras av tillämpningen av föreskrifterna i rådande pandemi. Den föreslagna klassificeringen tydliggör även för de arbetsgivare som i nuläget uppfattat det som att de inte behöver genomföra riskbedömningar och åtgärder för att skydda personal från smittspridning, för att just denna smitta i nuläget inte omnämns i klassificeringen. Förtydligandet bedöms därmed underlätta för den lokala samverkan i arbetsmiljöarbetet.

Ett problem som LO i sammanhanget vill lyfta är att såsom föreskrifternas 5-28 §§ formulerats uppfattas det av arbetsgivare som att tillämpningen är en ensidig arbetsgivarangelägenhet där varken arbetstagare eller skyddsombud deltar. Detta förekommer främst på arbetsplatser som inte har

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

en fungerande skyddskommitté och/eller ett lokalt samverkansarbete i det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Därför är det önskvärt att det i föreskrifternas 5§ alternativt 6§ om smittskydd, framgår att arbetsgivaren ska genomföra riskbedömningen i samverkan med skyddsombud (enligt SAM). Ett alternativt förslag är att lägga till ett allmänt råd i anslutning till någon av dessa paragrafer där arbetsgivarens skyldighet att samverka med arbetstagarna och skyddsombudet förtydligas. Ett starkt skäl är att föreskrifterna om smittskydd bland annat används vid en uppkommen krissituation och behöver därför vara enkla och tydliga och det ska vara lätt att göra rätt i en anspänd situation även för den oerfarna eller okunniga arbetsgivaren. Det kan även vara personer som sitter i en krishanteringsgrupp som hanterar smittriskfrågan och som saknar arbetsmiljökunskaper och kunskaper om specifika arbetsuppgifters natur och inte vet att samverkan är påbjuden i Arbetsmiljöverkets alla föreskrifter.

När andra myndigheter som Folkhälsomyndigheten hänvisar till Arbetsmiljöverkets föreskrifter om smittrisker, förutsätter arbetsgivarföreträdare och skyddsombud att de ska hitta det dom behöver i föreskrifterna, inte att det kräver en förkunskap om vilka regler som finns att ta hänsyn till i den övriga regelstrukturen. Kunskap om att det finns krav på hur riskbedömning ska genomföras i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsmiljölagens regler om samverkan har inte alla som i ett kritiskt läge vänder sig till aktuella föreskrifter för smittrisk. Och ska kanske inte behöva ha det heller, även om det är önskvärt.

LO-förbunden rapporterar till LO om återkommande problem med att arbetsgivare uppfattar det som att de ensidigt kan göra riskbedömningen och åtgärdsplan eftersom samverkanskravet inte framgår av föreskrifterna. Ensidigt genomförda analyser och upprättade åtgärdsplaner och rekommendationer utan samverkan med berörda arbetstagare och skyddsombud grundar sig på uppfattningar som inte har tagit hänsyn till arbetstagarnas verklighet och erfarenhet och bör därmed anses bristfälliga.

LO menar att Arbetsmiljöverket i föreskrifterna om smittrisk därför behöver förtydliga det indirekt befintliga krav om samverkan från arbetsmiljölagen om föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete, för att det ska omsättas i praktiken även vid en kritisk situation, även i en organisation med bristande arbetsmiljökunskaper.

LO föreslår vidare att sanktionsavgifterna höjs från nuvarande nivåer på 5.000–50.000 kr till upp till 200.000 kr, i de fall när föreskrifterna inte efterlevs för smittrisker som klassats som samhällsfarlig av Folkhälsomyndigheten. Om exempelvis ett vård- eller omsorgsföretag eller en region inte tillämpar föreskrifterna om smittrisk är nuvarande maxnivå på 50.000 kr en ringa sanktionsavgift jämfört med den insats som krävs för att

organisera verksamheten för att minimera risken för smittspridning utifrån försiktighetsprincipen för både arbetstagare och patienter.

Avslutningsvis föreslår LO att det skrivs in i den inledande beskrivande texten för bilaga 1 del B, att i de fall Folkhälsomyndigheten klassificerat ett smittämne som samhällsfarlig smitta ska det anses som likvärdigt med att riskbedömning ska genomföras i samverkan enligt föreskrifterna om smittrisk. Detta skulle behövas för att skapa en än större tydlighet i föreskrifterna om vad som förväntas av arbetsgivare vid framtida pandemier redan innan förtydligandet om smittämnet hunnit påföras i adekvat klassificering.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Carola Löfstrand
Handläggare